

[Per Hækkerup.]

vor begrundelse for at gå ind i et større europæisk fællesskab må være dels, skal vi kalde det en mere almindelig begrundelse, som vedrører hele vort lands stilling i den kommende europæiske og internationale udvikling, dels den mere specielle begrundelse, som hænger sammen med vore mere snævre økonomiske og handelsmæssige interesser.

Om den almindelige eller generelle begrundelse, som måske til syvende og sidst er den mest afgørende, vil jeg gerne sige, at efter min opfattelse stiller det sig sådan, at fører Storbritanniens forhandlinger til dannelsen af et større europæisk fællesskab, så er det simpelt hen umuligt, at et land som Danmark kan stå udenfor. Både vore tekniske udviklingsmuligheder, vore økonomiske muligheder og vore politiske fremtidsmuligheder kræver, at vi kommer med i et sådant større fællesskab; hvis vi stiller os uden for en bred europæisk udvikling, placerer vi dermed vort land i en ravnekrog af Europa, og så vil vi risikere, at i løbet af nogle år eller årtier vil den almindelige, vældige industrielle og tekniske udvikling, som vi må se i øjenene, være løbet os forbi, fordi vi ikke er parthavere i den, og så vil vi betænkeligt nærme os tilstanden at være et europæisk u-land.

Derfor mener jeg ikke, at der ud fra et sådant langtidsperspektiv kan være nogen som helst tvivl om, at Danmark må med. Og jeg vil da gerne sige, at det gælder ikke mindst for mit parti, socialdemokratiet, at vi som socialister, der altid har bekendt os til det internationale samarbejde og til dette samarbejdes betydning for løsning af en række af vore egne problemer og opgaver, må stille os positivt til en sådan europæisk udvikling. Vi har vore traditioner, vore internationale traditioner; vi ville svigte dem som socialister, hvis vi stillede os negativt over for det mest tungtvejende, praktiske udslag af en international indstilling, vor generation er stillet over for.

Det er ikke noget svar at sige, at vi må være tilfreds med at være parthavere i et nordisk samarbejde. Vi er positive, stærkt positive, over for et nordisk samarbejde. Jeg tør roligt sige, at mit parti har ikke mindre stærkt end noget andet parti her i det høje ting virket for et nordisk samarbejde. Men

vi må erkende, at Norden er for lille til at løse de problemer, vi står over for. Det kan ikke hjælpe, at man søger ly i den illusion, at Norden kan klare Danmarks problemer. Jeg er enig med statsministeren i, at der ikke er noget modsætningsforhold mellem vor deltagelse i nordisk samarbejde og deltagelse i europæisk samarbejde. Jeg vil mene, at et effektivt nordisk samarbejde kan befordre en europæisk udvikling og kan styrke også vort lands stilling i en sådan europæisk udvikling, men at slå sig til tåls med et nordisk samarbejde anser jeg for at være reaktionær politik, som et udtryk for, at man ikke tør leve op til det, som vor tid stiller os som det, man kalder en udfordring.

Vi er medlemmer af FN, og kunne man så ikke sige, at vort ønske om internationalt samarbejde er tilfredsstillet med vort medlemskab af FN? Nej, det kan man ikke, for det første fordi FN beklageligvis i den almindelige internationale politik er for svagt et organ, og for det andet fordi FN på en række af de områder, som vi nu søger at etablere et europæisk samarbejde om, enten slet ikke er aktiv, fordi det falder uden for organisationens opgaver, eller kun har ganske, ganske små muligheder for at gøre noget.

Derfor må det efter min opfattelse være helt konsekvent, at vi både siger ja til Norden, at vi siger ja til FN, men også at vi siger ja til et europæisk samarbejde, og at vi prøver på her at se en smule fordomsfrit på tingene og ikke bliver hængende i tidligere standpunkter, der var udformet under andre tiders forudsætninger.

Når vi ser på, hvorledes markedsudviklingen er forløbet, siden vi tog vor beslutning om vort markedstilhørsforhold, da vi besluttede at indmelde os i EFTA i stedet for at indmelde os i fællesmarkedet, må man sige, at sådan som udviklingen er forløbet i Europa og dermed også for os, har det for så vidt været en gunstig udvikling i det store og hele.

Hvis vi ser på, hvorledes det for Danmark har stillet sig på det område, der er det mest centrale i denne forbindelse, som følge af vort medlemskab af EFTA, ja, så kan vi glæde os over, at i de år, vi har været medlem af EFTA, har vi haft en eksportstigning totalt pr. år på ca. 1 milliard kr. Vi har haft en samlet eksportstigning i